

## **Становище**

**за дисертационния труд „Социалната институция в условията на българския преход. Случаят Евролайф България“**

**за присъждане на образователната и научна степен (доктор) по научна специалност социология**

**автор: Полина Иванова Петкова**

*Член на научното жури:*

проф. дсн Веска Кожухарова-Живкова

Докторантката Полина Иванова Петкова има базисна подготовка, която изключително много хармонира с проблемното поле на дисертационния труд. Тя е придобила социологическите си компетенции в най-утвърдения български университет с икономическа ориентация – УНСС – и е постигнала щастливото съчетание между задълбочена икономическа основа и сериозна социологическа ерудиция. Цялото по-нататъшно надграждане над университетското знание и икономика е процес на взаимно влияние и усъвършенстване.

Избраната тема в цялата си сложност е несъмнено предизвикателство и „разчита“ именно на такъв тип изследователска хармоничност, за да разработи анализирания въпроси и от гледната точка на икономиста, и от главната точка на социолога. Проблематизирането на изследваната материя в икономически и социологически срез дава възможност за постигане на нови дълбочини, а преподавателската работа в областта на социалното структуриране придава плътност на интерпретационните търсения.

Авторката добре е формулирала целите и задачите, макар че е било добре целта да е една, за да е по-ясно общото целеполагане на дисертационния труд. Тезата е изведена точно и ясно и дава отправните точки към разбирането на прехода от теоретичните предпоставки към емпиричния изследователски обект.

Трудът е поставен в класическата дисертационна рамка с въвеждаща част, две теоретически глави, които взаимно се допълват с

проблематизиране на понятийните ядра институционализъм и неоинституционализъм в икономиката и социологията с преход към разглеждане на организационната теория с вписване на институционалния подход при изследване на организациите. Третата глава е посветена на „случая Евролайф“, при който авторката проектира теоретичните гледни точки върху емпиричната материя на конкретната икономическа организация с цялата нейна сложност и специфичност.

Анализираният „случай“ е претоварен с „новост“ и „различност“ в сравнение с познатите икономически субекти до 1989 г. Именно интерпретативното конструиране на анализа на този нов тип организации носи доказателственост за тезата. В новото социално пространство след 1989 г. успешни са изцяло наново ситуирани и изградени институции, които със самото си раждане в България се включват към нови икономически, политически и социално-културни реалности.

Направените от авторката малки емпирични изследвания препотвърждават, но и преразкриват по-широки хоризонти за социалното структуриране и йерархизиране в институции, изградени на принципа на мултилевъл маркетинга (какви прекрасни български думи!) и хвърлят светлина към процесите за преминаване от едно ниво към друго ниво при една открита перспектива за вертикално развитие и утвърждаване. Към посочените от авторката изследователски методи можем да прибавим и „включеното наблюдение с участие“, което дава шанс на дисертантката за наблюдение и опознаване на проблемите „отвътре“. В известен смисъл разработката на Полина Петкова носи характеристиките на особен тип „case study“, при което случаят е твърде сложно конструиран и многопластов по форми на реализация, а авторката познава добре изследвания случай.

Определено заключението можеше да бъде богато и да предлага повече изводи, а не преразказ на направеното, но и в този вид то предава завършеност на текста.

Авторефератът дава ясна представа за дисертационния труд и е сполучливо подготвен от дисертантката. Двете публикации са направени в достатъчно авторитетни издания, за да ни карат да твърдим, че те имат достойнствата да присъстват в тези издания и че чрез тези издания авторката е представена пред широката професионална публика.

В общи линии самооценките за приносите са верни. Разработката на Полина Петкова може да се оцени като приложно-теоретична

с интерпретативен анализ за използване на теоретичните модели при изследване на конкретни случаи с характерен иновационен контекст.

При по-нататъшната работа с текста е необходимо да се прецизира стилистиката, цитираната и приложената литература.

В заключение смятам, че дисертацията има необходимите качества, за да бъде защитена и предлагам на уважаваното жури да присъди на докторантката Полина Иванова Петкова образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „социология“.

Лично аз ще гласувам „за“.

Автор на становището: .....  
(проф. дсн Веска Кожухарова-Живкова)